

1) створення предметно-орієнтованих навчально-інформаційних середовищ, які дозволяють використовувати мультимедіа, системи гіпермедіа, електронні підручники тощо;

2) освоєння засобів комунікації (комп'ютерної мережі, телефонного, телевізійного, супутникового зв'язку для обміну інформацією);

3) навчання правил і навичок «навігації» в інформаційному просторі та роботи з базами даних;

4) розвиток дистанційної освіти.

В межах означених напрямів пропонуємо здійснити такі організаційно-методичні заходи:

для забезпечення самостійної роботи студентів окрім системи навчально-методичних засобів (традиційних – підручників, навчальних та методичних посібників, конспектів лекцій викладача тощо), передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Податкове право», доповнити її спеціальними навчальними комп'ютерними програмами, розробленими за допомогою новітніх комп'ютерних технологій із застосуванням таких можливостей, як мультимедійність, інтерактивність, гіпертекст;

з метою інтеграції освітнього процесу з практичною сферою системи оподаткування розробити навчальні робочі місця платника податків та сервісного працівника державної фіскальної служби з використанням комп'ютерних технологій, у тому числі навчальних програм та баз даних;

активізувати роботу над розробкою і впровадженням електронних посібників з навчальної дисципліни «Податкове право», які можуть бути успішно застосовані і в навчанні студентів за традиційними навчальними програмами, які навчаються за денною та заочною формою, так і з використанням засобів «дистанційного навчання»;

включити до навчального плану з підготовки фахівців напряму «Право» ОКР «Магістр» дисципліну «Актуальні питання податкового права».

Література

1. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004. – С. 2716.

УДК 342.959

Прекрасна О. І., магістр права,
начальник юридичного відділу ТОВ «ФРЕШ СТУДІЯ»,
судовий експерт з економічних експертиз, м. Чернігів

ЗАХОДИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА УКРАЇНИ

В Україні управління в сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів здійснюється Державною казначейською службою України (Держказначейство) та її територіальними органами. Цьому суб'єкту

відведена ключова роль у здійсненні казначейського контролю зокрема, та контролю за дотриманням бюджетного законодавства загалом.

Попередній аналіз законодавства дозволяє систематизувати функції даного суб'єкта у дві групи: 1) функції, що характерні Держказначейству як банківській установі (зокрема, це здійснення розрахунково-касового обслуговування розпорядників, одержувачів бюджетних коштів та інших клієнтів, операцій з коштами бюджетів, спільних із міжнародними фінансовими організаціями проектів; здійснення відкриття та закриття рахунків поточного бюджетного періоду, а також відкриття рахунків наступного бюджетного періоду); 2) функції Держказначейства як органу державного управління (Казначейство України входить до системи органів виконавчої влади та утворюється для реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів) [1]. У межах саме другої групи функцій проявляється управлінська роль Держказначейства. Як свідчить вітчизняна історія, казначейська діяльність стала на заміну банківському обслуговуванню бюджетних коштів, що сприяло підвищенню ролі держави в управлінні бюджетами. Високий ступінь правового регулювання діяльності усіх суб'єктів в бюджетній сфері та необхідність забезпечення усієї бюджетної системи у суворій відповідності до законодавчих приписів зумовили необхідність створення системи гарантій законності у бюджетній сфері, в тому числі за допомогою державно-примусових заходів при казначейському обслуговуванні бюджетних коштів. Виходячи з теоретичних положень адміністративного права до адміністративно-правового регулювання в указаній сфері можна віднести: реєстраційну діяльність казначейських органів; встановлення приписів та обмежень в сфері використання бюджетних коштів; здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства; застосування заходів адміністративного примусу. Розглядаючи в даній роботі саме заходи адміністративного примусу Держказначейства, відмітимо, що в типовій класифікації (за сферою державного управління, яка піддається охоронно-правовому впливу та суб'єктами) ці заходи відносять до групи адміністративно-фінансових заходів [2, с. 201]. При цьому підставами їх застосування цим владним суб'єктом служать порушення вимог чинного законодавства в сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, а порядок їх застосування конкретизується у відповідних юрисдикційних актах. Очевидно, що застосування органами Держказначейства усіх рівнів й усіх без винятку заходів впливу здійснюється з відповідною фіксацією у правозастосовних (юрисдикційних) актах (наприклад, протокол, рішення, розпорядження, тощо). Загалом в теорії адміністративного права заходи примусу поділяють на: а) заходи адміністративного попередження; б) заходи адміністративного припинення; в) заходи адміністративної відповідальності (стягнення).

З урахуванням такого поділу, в основі якого лежить мета й спосіб правової охорони, а також внаслідок юридичного аналізу законодавства, можна виділити три групи заходів впливу Держказначейства, що застосовуються ним управлінській діяльності. По-перше, це *заходи адміністративного попередження*, до яких слід віднести: а) закриття бюджетних рахунків; б) відмова в реєстрації бюджетних зобов'язань тощо. Дані заходи застосовуються у випадках виникнення загроз порушення законодавства в бюджетній сфері й мають загальну профілактичну, превентивну мету попередити вчинення правопорушень й настання негативних наслідків для держави.

Група *заходів адміністративного припинення* застосовується органами Держказначейства у разі виявлення вчиненого правопорушення бюджетного законодавства й переслідують мету припинити протиправне діяння й, по можливості, мінімізувати його наслідки, а також попередити нові порушення, нові шкідливі наслідки для держави. Ці заходи спрямовані на захист відносин в бюджетній сфері від небезпеки незалежно від того, виникла вона внаслідок правопорушення чи іншого вчинку або події. Особливістю застосування заходів цієї групи є необхідність прийняття для цього спеціального документа. До таких заходів адміністративного примусу можна віднести, зокрема зупинення операцій з бюджетними коштами, попередження учасників бюджетного процесу про неналежне виконання бюджетного законодавства, порядок застосування яких регламентується підзаконно. Найбільш дієвою, хоча й іноді неактуальною, є третя група *заходів примусу* Держказначейства – *санкції*, основною метою яких є виконання каральної та відновлювальної функцій. До складу цієї групи слід відносити такі заходи: безспірне списання коштів державного бюджету та місцевих бюджетів на підставі рішення суду; нарахування штрафів за неповне або несвоєчасне повернення коштів надміру сплачених податків відповідно до законодавства; безспірне вилучення коштів із місцевих бюджетів (передбачає стягнення органами Казначейства України коштів з місцевих бюджетів до державного бюджету, в тому числі і за рахунок зменшення обсягу трансфертів (базової дотації) місцевим бюджетам на відповідну суму); накладання штрафів за порушення бюджетного законодавства, передбачених статтею 164-12 КУпАП [3]. Заходи цієї групи виявляються у негативних наслідках, позбавленнях, обмеженнях майнового (грошового), організаційного характеру, яких зобов'язані зазнати порушники. Їм притаманний незворотній, репресивний, каральний, відновлювальний характер і спрямовані на організаційну або майнову (грошову бюджетну) сферу учасників. Необхідно зазначити, що правова оцінка (у разі виникнення в ній необхідності) застосованим заходам впливу Держказначейства здійснюється адміністративними судами в порядку адміністративного судочинства відповідно до норм Кодексу адміністративного судочинства України.

Таким чином, застосовувані заходи державно-правового примусу органів Держказначейства охоплюють увесь спектр (від попередження до притягнення до відповідальності) адміністративно-правового впливу на суспільні відносини в бюджетній сфері.

Література

1. Про Положення про Державну казначейську службу України: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 460/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 89. – 19 травня.
2. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник / В. К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 736 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.

УДК 342.9.03(043.2)

Розум І. О., к.ю.н., старший викладач,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ВРАХУВАННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У ХОДІ РОЗРОБКИ МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ ПО ТЕМІ «ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ»

Як прямо слідує із частини 1 статті 47 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII [1] (далі – Закон) освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у вищому навчальному закладі (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості. У контексті частини 2 статті 50 Закону основними видами навчальних занять у вищих навчальних закладах є, крім іншого, практичні та семінарські заняття. Останні, з нашої точки зору, можна охарактеризувати як найбільш ефективні колективні аудиторні форми опанування і засвоєння студентами поданого на лекції та індивідуально опрацьованого у ході передбаченого робочою навчальною програмою дисципліни часу їх самостійної роботи навчального матеріалу, що являють собою органічну єдність системи засобів, методів, способів та прийомів навчання у поєднанні з дієвим організуючим впливом і контролем науково-педагогічного працівника. У ключі викладеного вище методичні рекомендації щодо підготовки та проведення семінарських (практичних) занять, а також самостійної роботи студентів прямо та безпосередньо